

1943-07-09

SENDER

Siegfred Neuhaus

RECIPIENT

Christine Swane

FACTS

Document type:

Letter

Language:

dansk

Date explanation:

Brevet er dateret på øverste linje side 1.

Sender's location:

Bisserup pr. Rude

Sender info (seal, address, etc.):

Adressen står på øverste linje side 1

Mentioned people:

Saxo

Axel Bentzen

Johannes Bjerg

Christen Dalsgaard

Einar Immanuel Geert-Jørgensen

Victor Haagen-Müller

Aksel Jørgensen

Vilhelm Lauritzen

Elisabeth Neuhaus

Louise Neuhaus

Henrik Raaschou-Nielsen

Leo Svane, senior

Lars Swane

Leo Swane

Sigurd Swane

Viggo Thorlacius-Ussing

Frederik Vermehren

Axel West

Kristian Zahrtmann

Archive:

Kerteminde Egns- og Byhistoriske

Arkiv. Christine Swane Breve, kasse 1,

kuvert 5, 2002/61, A8 lb 11.

Trykt udgave:

nej

TRANSCRIPTION

p.t. Bisserup pr. Rude.

Sjælland 9/7 1943

Kære Ugle, når jeg skriver til dig i Dag, er det i Egenskab af Tigger. Ikke for mig selv, men for det nystiftede, nu i de sidste Dage af Maj oprettede Sorø Kunstmuseum, hvortil der søges kgl. Konfirmation på Fundatsen for at Museet i Løbet af et Aar eller to kan komme ind i rækken af Provinsmuseer – dels på Finansloven, og dels ved Carlsbergfondets Uddelinger. Museet er planlagt som det eneste Provinsmuseum for Kunst (udenfor Kbhvn.) på Sjælland af den Art, og dets Tilknytning til en stor offentlig Skole må give det en vis Betydning med Aarene, men Begyndelsen har været ualmindelig trang. "Soransk Samfund" havde fået det næsten i Orden, da Krigen kom over os, og foreløbig forhindrede, at der blev bygget en selvstændig Museumsbygning på Akademiets Grund. Mange gamle Soranere havde givet Bidrag i Penge og Materialer, Arkitekt Vilh. Lauritsen havde tegnet den ny Bygning, som nok en Gang vil komme. Men alt dette forandredes i Eftersommeren 39, og vi har nu for at komme i Gang lejet egnede Lokaler overfor Akademiparken.

Dem må vi foreløbig nøjes med, og den Sorø Akademi tilhørende udmærkede ["udmærkede" indsat over linjen] Samling af middelalderlig Træskulptur, som henligger i den såkaldte Saxos Celle i Klosterporten, og som skulle have dannet Grundlaget for Museet, tør vi foreløbig ikke røre ved. Men det, der er hængt op i Dag, er ikke helt at kimse af. Vi har søgt at finde frem ad de naturlige Veje gennem Kunstnere, som selv har gået på Sorø eller haft Fædre der ["eller haft Fædre der" indsat over linjen] og sådanne som har været Lærere der f. Ex Dalsgård (og mig). Jeg nævner Axel Bentsen, som nu har haft sin Søn her, og Haagen Müller, som er Student herfra, hvad Zahrtmann og Vermehren også er. Bentsen og H-M har givet os Billeder. Ja hvem er nu "Vi". Det er først og fremmest Thorlacius-Ussing, som selv er Student fra Sorø, og som qua Kunsthistoriker er den drivende Kraft i Foretagendet, og så mig m.fl. Jeg mener naturligvis, at sligt kan i al Stilhed have stor Betydning for den Ungdom, der gror op. Desværre har vi været stærkt modarbejdede af vor nye Rektor – West – og næsten hele Lærerkollegiet, for jeg lever i en Ørken, hvad Kunst angår. Og der har og er stedse mange Modintriger. Derfor så jeg også gærne Museet opfyldt med en Række gode ["gode" indsat over linjen] moderne Billeder, så

2

at Ministeriet ikke kan knibe udenom. Og så har jeg tænkt på dig og foreslået Th. Ussing, at vi prøvede at spørge dig, om du kan tænke dig, at

overlade Museet et Billede, og lade ham vælge et, du skal jo blot give ham et Par til Valg, og de behøver jo ikke at være store. Ussing bad mig i Foråret henvende mig til Bentzen, der svarede venligt og til S. Swane. Det sidste vilde jeg ikke. Men jeg ved, at Ussing, der aldrig selv vil henvende sig til Kunstnerne i slig Anledning, foranledigede, at Rektor Raaschou-Nielsen, der gik af for 2 Aar siden, og som i Modsætning til sin Efterfølger havde stor Interesse for Sagen, skrev til S. Swane, med det Resultat – som jeg havde forudsagt – at han aldrig fik noget Svar. Det var et stift Stykke, men når man er nærig som helt sagnagtigt er i og har den Kam, kan man jo intet vente, uden netop dog et Svar. Som altså end ikke kom, formentlig er Portoen for høj. Begrundelsen for Henv. Til S.S. – der jo nu er ved at blive så ringe som Maler – var, at hans Far var Student fra Sorø, og den kan jo også gælde dig på din Søns Vegne. Men jeg har måske ovovet mig for langt ud, og du skal være helt frit stillet, blot tænker jeg at du vil svare mig hertil Bissrup pr. Rude, hvor L og jeg er i Juli i et lejet Hus, der hedder "Lille Sterrede". For at slutte om Museet, så blev det "stiftet" i stor Højtidelighed af Undervisningsministeriets Repræsentant (fraværende Rektor West!) i Akademiets Festsal 29/5 i Overværelse af mange Honoratiores. Direktør Leo Swane der havde deponeret 6 Billeder (fra Eckersberg til Ring), Direktør Ussing, Aksel Jørgensen, Bjerg, Chr. Iversen og en lang Række Museumsinspektører o.a. Så det er som sagt en Begyndelse, jeg kender jo ingen Maler, dem jeg holdt af er mest døde og borte. Men så kom jeg – du vil tilgive mig – i Tanker om dig.

De sidste Aar har været meget svære for L. og mig, som du kan tænke. Vi vilde gærne have set dig hos os, men Trafiken er jo vanskelig. I 1941 om Sommeren lå jeg længe på Rigshospitalet p. Gr. af Depression. Det har næsten været værre i dette Forår, men nu kan jeg p. Gr. af Luftalarm o. Ig. Ikke lade L. være ene. Hun tager Sorgen lidt anderledes, hvor hendes lille Digtsamling hos Munksgård i Febr. d. A "En Flygtnings Spor" jo viser. Jeg har ikke kunnet læse den, for mig er der kun det Middel at male, og

3

det har jeg, siden Isa døde næsten ikke kunnet. Måske mest i Aar, da jeg bliver behandlet af Dr. med. E. Geert-Jørgensen. Men jeg er så uhyre søvnløs. Vort Hjem er jo stort og besværligt, og Skolen trætter mig også nu, særlig da det sidste Aar. Vi har boende et Par Dreng, fordi vi synes, det bringer lidt Liv, men det er tidt besværligt, dog vistnok godt for Louise.

Jeg ved så lidt om dig. Kunde du ikke lade os vide lidt. Jeg spurgte Leo, men fik egentlig ingen Besked. Sigurd sagde han om, at han ikke kunne lide og ikke så.

Nå nu vil jeg slutte. Hils Lasse, hvis han bryder sig derom. Han siges at være bleven gift. Jeg håber du er lykkelig, og så er du sådan en dejlig Maler.

Mange Hilsner fra os.

Din Siegfred N.

Du kan jo ringe til Direktør Thorlacius-Ussing Godthåb 40. Billedet kan det jo vente til Septbr., hvis der altså er Håb.

nr. 1. Biserings og Røde. Spælland 9/7. 1843

Kasse 1
2002/61
88
1611

Kære Ugle, når jeg skriver til dig i dag, er det
i Egenskab af Pige. Tak for mig selv, men for det
mykthede, vi i de sidste dage af den afdøde Sore's
Kunstmuseum, hvor det der nogle hgt. Konfirmation og
Hindretten for et altsat i Løbet af et Aar eller to kan
komme ind i Røden af Provisionsmuseet - det er Lærens
Loven, og det ved Carlsbergfondets Udvalgte. Altsat
er planlagt som det eneste Provisionsmuseum for Kunst (uden
for Holsten) på Spælland af den Art, og det vil bringe
mig til en stor offentlig Skole som give det en vis
Betydning med Aarsen, men Begyndelsen har været ind-
mindelig trang. "Sorensen Samfund" havde fået det
næsten i Orden, da Kongen kom over os, og foretog
forhindret, at der blev bygget en selvstændig Altsat
bygning på Altsatens Grund. Mange gamle Sorensen
havde givet Bidrag i Peng og Materialer, Aarsat
Vill. Lærensken havde ligesom det nye Bygning, som
nok en Gang vil komme. Altsat det dette forandret
i Eftermiddagen 39, og vi har nu for at komme
i Gang lyst om det Løbet . . .

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

Den næste vi foretog sig var med, og den Soro's Akademi tilhørende
indretning
✓ Samlingen af middelalderlig Træskulptur, som henligger i den næ-
halde Soro's Gælle i Klostersprosten, og som skulde have været
Grundlaget for Akademi, hvis vi foretog sig ikke mere end,
Men det, der er hængt op i Soro, er ikke held at kunne af-
Vi har sagt at finde frem ad de nationlige Veje gennem
Kunstner, som selv har gået på Soro's og således som
har været Lærer des d. Ex. Falgaard (og mig). Jeg
menner Axel Bentzen, som har haft sin Soin her, og
Haugen skulptur, som er Skulptur herfra, hvad Taktik
og Urmaleren også er. Bentzen og St. M. har givet os
Billedet. Ja hvem er mig "Vi." Det er først og frem-
mest Thorlacius-Urning, som selv er Skulptur for Soro's, og
som gennem Kunsthistoriker er den drivende Kraft i Soro's
Lagendet, og så mig m. fl. Jeg mener nationlig-
vis, at skifte her i at Skulptur have stor Betydning
for den Ungdom, der groer op. Desværre har vi været
stærkt medarbejdet af vor nye Rektor - West - og
mærker hele Lærerskollegiet, for jeg lever i en
Følge, hvad Kunst angår. Og der har og er stadig
mange alled in kriger. Derfor så jeg også gerne
skulle

2 at Ministret ikke kan knibe inden om. Og så har jeg
beholdt på dig og foreslået Ullmann, at vi prøver at opgive
dig, om du kan tænke dig, at averske alle set et Billed,
og lad ham velge et, du skal jo blot give ham et Par
til Valg, og de behøver jo ikke at være store. Ullmann bad
mig; Rosart henvedte mig til Bentzen, der var et uventet
og til S. Swan. Det sidste vilde jeg ikke. Men jeg
ved, at Ullmann, der aldrig selv var kommet mig til Hånd,
nemme i sin Aftand, foranledigede, at Rektor Paa-
schou-Nielsen, der gik op for 2 Aar siden, og som i Ull-
manns tid sin Efterfølger havde den Indvirkning for Sagen,
skrev til S. Swan, med det Resultrat - som du
harde forud sagt - at han aldrig fik noget Saar. Det
var et skift Skygke, men når man er uvelig. som
held ragnagtigt er, og kan den Hæse, kan man jo ikke
vente, inden meget dog et Svar. Som altså end ikke
ham, formentlig er Posten for høj. Begynde delene
for Lens. til S. S. - der jo nu er ved at blive så
ring som alle - var, at han der var Skideet for
Lors, og der kan jo også gælde dig på din
Lain Vegne. Men jeg har måske været mig for
langt ud, og du skal være held fird skildet, blot

beder jeg, at du vil være mig, hermit Biskop og Rude,
hvor du og jeg er i Jule i et lejet Hus, der hedder
"Lille Herred". For at slutte an elliret, når blev
det "stiftet" i stor Højtidelighed af Undersejningsministeren,
Repræsentant (forvarende Rector West!) i Akademiet bestod
29/5 i Overværelse af mange Honorationer skrevet: Les Soan
der havde deponeret 6 Billeder (fra Eschberg til Reij), skild
for Umrin, Albert Jørgensen, Bjerg, Chr. Jørgensen og en lang
Række Museerinspektorer o. s. v. Så det er som sagt en
Begyndelse, jeg hender på ingen allehel, den jeg holdt af,
er mest død og borte. Men nå den jeg - det vil
dit give mig - i Tanker om dig.

Det vilde der har været meget svært for L. og mig, som
du kan tænke. Vi vilde gerne have net dig her og, men
Influenza er så vanskeligt. I 1941 om Sommeren led jeg
langt på Rigshospitalet af G. af Depression. Det har
meget været værre i dette bosted, men nu har jeg G. af
af Luftalarm o. l. g. ikke ladet L. være ene. Min
bage Sorgen lidt anderledes, hvad hender lille digt
samling hos Almindsgård i Velt d. G. "En Højtning
Spør" og vider. Jeg har ikke kunnet læse den,
for mig er det kun det allidde at male, og

3

det har jeg, siden Trøe døde næsten ikke tænkt. Altså
ment i Aar, da jeg blev behandlet af Dr. med E. Geert-
Jørgensen. Men jeg er så utrykkelig sårbar. Vort Slyn er
jo stort og besværligt, og Skolen læser mig også mere,
nemlig da det ridske Aar. Vi har læst et Par
Dreng, fordi vi synes, det bringer lidt Liv, men det
er lidt besværligt, dog vistnok godt for Louise.
Jeg var så lidt om det. Kunne det ikke lade os
vise lidt. Jeg spurgte Leo, men fik egentlig ingen
Berket. Sigurd sagde han om, at han ikke kendte
lidt og ikke så.

Nå nu vil jeg slutte. Hils Larsen, hvis han
bruger mig derom. Han siger at være bleven gift.
Jeg håber det er lykkeligt, og så er det således
en dejlig slægt.

Alene slægtens for os.

Din

Sigurd

Der kan jo være en dristig Skole. Uanset Godthelms 40.
Billedet kan det jo være med det sigende, hvis det alligevel
er det.